

مهتاب نعمت‌الزاده ماهلانی / مشاور خانواده

آینده‌ای پایدار با جوانی جمعیت

در دنیای امروز که بسیاری از کشورها بابحران کاهش جمعیت و پیری روبه‌رو هستند، موضوع جوانی جمعیت به یک مسئله‌استراتژیک تبدیل شده‌است. آینده هر کشور در گروی نیروی انسانی جوان، پویا و خلاق آن است. در این میان، نقش خانواده‌ها در تصمیم‌گیری برای فرزندآوری اهمیتی دوچندان می‌یابد.

گرایش به تک‌فرزندی، که در دهه‌های اخیر تحت‌تأثیر سبک زندگی مدرن، دغدغه‌های اقتصادی و فشارهای اجتماعی افزایش یافته، چالش‌هایی جدی در پی دارد. کودکانی که بدون خواهر و برادر بزرگ می‌شوند، در معرض کمبود مهارت‌های اجتماعی، احساس تنهایی و فشارهای روانی بیشتری هستند.

از سوی دیگر، پدر و مادری که تنها یک فرزند دارند، در آینده با مسئولیت‌های چند برابر مراقبتی و عاطفی روبه‌رو خواهند شد. فرزند بیشتر، به معنای مسئولیت بیشتر است، اما در عین حال به معنای سرمایه‌گذاری بر آینده‌ای پرآمید نیز هست. خواهر و برادر نه‌تنها تکیه‌گاهی عاطفی برای یکدیگرند، بلکه در فرآیند رشد، همکاری، همدلی، رقابت سالم و مسئولیت‌پذیری را در محیطی طبیعی فرا می‌گیرند.

حمایت از خانواده‌های چندفرزند، ارائه مشوق‌های واقعی از سوی دولت و بازتغییر نگاه فرهنگی جامعه به فرزندآوری، از گام‌های اساسی برای حفظ جوانی جمعیت و جلوگیری از بحران‌های آتی است. آینده از آن کشورهایی خواهد بود که امروز، فرزندان بیشتری برای ساختن فردایی بهتر تربیت می‌کنند. تک‌فرزندی و توسعه جمعیت؛ نگاهی به آینده‌کشور در سال‌های اخیر، الگوی خانواده‌ها به‌سوی تک‌فرزندی تغییر یافته‌است؛ الگویی که هر چند در نگاه نخست ممکن است مزایایی مانند تمرکز بیشتر بر تربیت کودک یا کاهش هزینه‌های اقتصادی داشته باشد، اما در بلندمدت چالش‌هایی جدی برای جامعه و آینده کشور به‌همراه خواهد داشت.

از جمله پیامدهای گسترش تک‌فرزندی می‌توان به کاهش نرخ رشد جمعیت، پیری جمعیت، کاهش نیروی کار جوان و در نتیجه تضعیف پویایی اقتصادی کشور اشاره کرد. همچنین، کودکان تک‌فرزند ممکن است در حوزه‌های اجتماعی، از جمله تعامل با همسالان، همکاری و تحمل تفاوت‌ها با چالش‌هایی مواجه شوند. توسعه متوازن جمعیت، نه‌تنها برای حفظ ساختار اقتصادی و اجتماعی جامعه ضروری است، بلکه نقش مهمی در حفظ فرهنگ، زبان و سرمایه انسانی کشور ایفا می‌کند. خانواده‌ها با پیش از یک فرزند، علاوه بر تقویت روابط خانوادگی و اجتماعی، نقشی مهم در پایداری آینده کشور دارند. با ترویج فرهنگ فرزندآوری آگاهانه و حمایت از خانواده‌ها از طریق سیاست‌های تشویقی، رفاهی و آموزشی، می‌توان مسیر توسعه جمعیت را به نفع نسلان و پویایی هدایت کرد. فرزندآوری نه‌تنها یک تصمیم فردی، بلکه یک مسئولیت اجتماعی و ملی است.

نگرینده

۲۷ میلیون ناوگان فرسوده در جاده‌های ایران

سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم گفت: طبق قانون هوای پاک و برنامه هفتم توسعه، دولت متکلف است سالانه ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو فرسوده را از رده خارج کند. احمد طاهری، سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم گفت: به‌طور متوسط، هر خودروی فرسوده حدود ۵ برابر یک خودروی غیر فرسوده آلودگی تولید می‌کند.

وی با استناد به داده‌های اندازه‌گیری شده در تهران افزود: ۱۰ درصد ناوگان خودرویی تهران که عمدتاً شامل خودروهای فرسوده هستند، مسئول تولید حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد از کل آلاینده‌های منتشر شده در این شهر است.

سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم خاطر نشان کرد: مطالعات انجام‌شده توسط وزارت بهداشت و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور نشان می‌دهد که سالانه بیش از ۴۰ هزار مورد مرگ‌ومیر در کشور به دلیل انتشار ذرات معلق برآورد می‌شود.

طاهری با اشاره به الزامات قانونی موجود برای خروج ناوگان فرسوده از چرخه تردد کشور اعلام کرد: طبق قانون هوای پاک و برنامه هفتم توسعه، دولت متکلف است سالانه ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو فرسوده را از رده خارج کند.

وی افزود: در سال‌های گذشته، به‌ویژه در سال ۱۳۹۹، روند اسقاط خودروها تقریباً به صفر رسید و این مسئله باعث انباشت بالای خودروهای فرسوده در کشور شد.

به گفته طاهری، هم‌اکنون حدود ۲۷ میلیون دستگاه ناوگان فرسوده در کشور وجود دارد که از این تعداد بیش از ۱۱ میلیون دستگاه مربوط به موتورسیکلت‌ها است؛ این بخش از ناوگان مصرف سوخت بالایی دارد. سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم در ادامه به خبرگزاری مهر گفت: بر تصویب قانون ساماندهی صنعت خودرو و همچنین آیین‌نامه ماده ۱۰ این قانون در هیئت وزیران، شاهد افزایش نرخ اسقاط خودروها بودیم، به‌گونه‌ای که در سال ۱۴۰۲ بیش از ۷۰ هزار خودرو و در سال ۱۴۰۳ حدود ۳۵۰ هزار خودرو از رده خارج شدند. با این حال، این اعداد هنوز با نیاز کشور و حجم ناوگان فرسوده فاصله زیادی دارد. وی یکی از نقاط ضعف جدی فرآیند فعلی اسقاط را ناتوانی آن در مدیریت ناوگان موتورسیکلت دانست و افزود: فرآیند اسقاط در حال حاضر نتوانسته به شکل قابل قبولی در مورد ناوگان موتورسیکلت عمل کند و این بخش از ناوگان همچنان در چرخه تردد باقی مانده‌است طاهری همچنین از همکاری با وزارت نفت نسبت برای جایگزینی موتورسیکلت‌ها بزنینی کاربراتوری با موتورسیکلت‌های برقی خبر داد و گفت: این برنامه با اولویت موتورسیکلت‌های کار در کلاشورها در دست تدوین است و امیدواریم امسال بتوانیم تعداد قابل توجهی از موتورسیکلت‌های کار را با نمونه‌های برقی جایگزین کنیم.

دوشنبه ۵ خرداد ۱۴۰۴ | ۲۸ ذی‌القعدة ۱۴۴۶

سرویس اجتماعی ۹۰۶۰۲۳۸۸۵

گزارش
مپساگرپندگی

معدل پایین امتحانات نهایی به سؤال فروشی هم آراسته شد!

ادعای لو رفتن سؤالات و قطعی برق در زمان برگزاری آزمون، اعتماد به امنیت امتحانات نهایی را با چالش‌های جدید روبه‌رو کرده‌است

امین باری/موج‌نیز

این تأخیر در شروع آزمون‌ها، علاوه بر ایجاد بی‌نظمی در برگزاری امتحانات، پرسش‌هایی درباره نحوه ارسال و محافظت از سؤالات مطرح کرده‌است.

که حتی اگر این اتفاق در موارد محدودی رخ داده باشد، می‌تواند اعتماد عمومی به امنیت آزمون‌ها در اختیار دانش آموزان قرار دهد. برخی دانش آموزان و مسئولان مدارس بر این باورند که قطعی برق باید پیش از برگزاری امتحانات پیش‌بینی شود و اقدامات لازم برای تأمین برق اضطراری در حوزه‌های امتحانی انجام گیرد تا هیچ‌گونه خللی در روند آزمون‌ها به‌وجود نیاید.

امسال قطعی برق، فرصت‌طلبان همیشگی را جلوتر انداخت. برخی مدارس امتحان را به دلیل قطعی برق و نداشتن سؤالات، دیرتر آغاز کردند و احتمالاً نتوانستند از مدراسی که سروقت برگزار کرده بودند، سؤال‌ها را دریافت کنند؛ در همین رابطه مدیر یکی از مدارس به خبرنگار «جوان» گفت: بچه‌ها قبل از آغاز امتحان، سؤالات را از برخی کانال‌ها که به سرعت آن را منتشر کرده بودند، دریافت کردند.

■ نگرانی دانش آموزان و والدین

تبلیغ فروش سؤالات امتحانات نهایی که هر روز در فضای مجازی منتشر می‌شود، ذهن دانش آموزان را به خود مشغول کرده؛ اینکه آیا واقعاً سؤالات لو رفته؟ آیا کسانی که این سؤالات را می‌خرند، قرار است بدون زحمت و در ازای پرداخت پول، نمره‌های بالا بگیرند؟ این نگرانی‌ها نه‌تنها تمرکز دانش آموزان را بر هم زده، بلکه اعتماد آنها به سیستم آموزشی را نیز متزلزل کرده‌است.

امیر، دانش آموز پایه دوازدهم در راین رابطه طی یک پرسه‌های امنیتی چند ساعته، آنها را به همراه پاسخنامه در اختیار خریداران قرار می‌دهند. برخی از این کانال‌ها نوشته‌اند که تیمی از برترین اساتید کشور، سؤالات را بررسی کرده و پاسخ‌های دقیق را ارائه می‌دهند!

■ قطعی برق و گمانه‌زنی درباره لو رفتن سؤالات
در شرایطی که ادعاهای فروش سؤالات امتحانی فضای مجازی را پر کرده اختلالات پیش‌بینی‌شده مانند قطعی برق، می‌تواند به این گمانه‌زنی‌ها دامن بزند. برخی مدارس ادعا کردند که این مشکل باعث تأخیر در دریافت سؤالات‌شده و این فاصله زمانی، امکان سوءاستفاده را افزایش داده‌است. به گفته برخی معلمان و مدیران مدارس، این قطعی‌ها موجب شد که برخی حوزه‌های امتحانی در بر آزمون را آغاز کنند، در حالی که سؤالات پیش‌تر در اختیار گروهی دیگر قرار گرفته بود.

از شهر

این فکر کنیم که آیا واقعاً سؤالات در اختیار برخی افراد قرار گرفته یا نه؟!»

والدین هم از این وضعیت پیش آمده گلایه دارند. آنها که از نزدیک شاهد تلاش‌های فرزندانشان بودند، حالا با وجود تبلیغات فروش سؤالات امتحانات نهایی احساس می‌کنند که عدالت آموزشی زیر سؤال رفته‌است. مادر یکی از دانش آموزان می‌گوید: «ما همیشه به فرزندمان تأکید می‌کنیم که با تلاش خودشان موفق شوند، اما وقتی چنین شایعاتی منتشر می‌شود، اعتماد به سیستم آموزشی سخت‌تر می‌شود. چطور می‌توانیم مطمئن باشیم که این امتحانات واقعاً عادلانه برگزار می‌شوند؟ آیا واقعاً هیچ راهی برای مسئولان یاد پاسخگو باشند و شفاف‌سازی کنند تا دانش آموزان بتوانند با آرامش امتحان دهند.»

■ واکنش مسئولان آموزش و پرورش و پلیس فتا

در حالی که شایعات مربوط به لو رفتن سؤالات امتحانات نهایی در فضای مجازی منتشر شده، مسئولان آموزش و پرورش و پلیس فتا بر امنیت امتحانات تأکید دارند؛ اینکه هیچ سؤالی لو نرفته و تبلیغات مربوط به فروش سؤالات، عمدتاً کلاهبرداری است. هفته گذشته بود که محسن زارعی، رئیس مرکز ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت آموزش و پرورش در نشست خبری خود اعلام کرد تمام تدابیر لازم برای تأمین امنیت آزمون‌ها اتخاذ شده‌است. «در مرحله طراحی سؤالات، رقابتیبه کامل طرحان سؤال انجام می‌شود و در مرحله اجرا، تمام پیش‌بینی‌های لازم برای تأمین امنیت آزمون‌ها انجام شده‌است.»

زارعی درباره قطعی برق هنگام برگزاری امتحانات نهایی و اقدامات انجام شده برای آن نیز گفت: «همانگی با وزارت نیرو، توانیر و وزارت کشور برای تأمین برق و تجهیزات اضطراری در حوزه‌های امتحانی انجام شد. تنها در دو حوزه قطعی برق گزارش شد که با فاصله رفع شد.» همچنین ابراهیم رفیعی، مدیر کل دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظری در رابطه با شایعات لو رفتن سؤالات امتحان نهایی توضیح داد: «ما چیزی به نام افشای سؤالات امتحان نهایی نداریم و این غیرممکن و محال است، زیرا یک سیستم امنیتی بسیار محکم

افزود: فرآیند بازسازی کامل این اتوبوس‌ها آغاز شده و آنها نیز به

سامانه‌های تندروی ما عمری بالای ۱۰ سال دارند.

سامانه‌های تندروی ما عمری بالای ۱۰ سال دارند. امسال قراردادی برای تأمین ۴۰۰ دستگاه اتوبوس تندرو منعقد کرده‌ایم که سامانه‌هایی مانند خطوط سامانه یک (آزادی-تهرانپارس) و تجریش-راه‌آهن را به‌طور کامل نوسازی خواهد کرد. وی همچنین از بازسازی ۳۷۲ دستگاه اتوبوس دیگر خبر داد و افزود: فرآیند بازسازی کامل این اتوبوس‌ها آغاز شده و آنها نیز به

تماس بگیرند.

مجموعه خدمت‌رسان به شهر تهران اضافه خواهند شد.

قیومی درباره بهبود وضعیت ایستگاه‌ها نیز گفت: دو اقدام برای ایستگاه‌ها در حال اجراست: یکی توسعه ایستگاه‌های هوشمند و دیگری اصلاح مباد و مقاصد ایستگاهی است. بسا توجه به تغییرات جمعیتی و واگذاری فضای مسکونی در برخی مناطق

آماده‌سازی شده‌اند تا مبدأ و مقصدهای جدیدی برای بهره‌برداري همشهریان تعریف شود.

مدیر عامل شرکت واحد اتوبوسرانی تهران همچنین درباره خدمات ویژه برای جانبازان و معلولان اظهار کرد: ما

سامانه‌ای مخصوص برای جانبازان و معلولان داریم که به‌صورت ویژه خدمات‌رسانی می‌کند. رئیس این سامانه به‌طور خاص امور

مربوط به این عزیزان را پیگیری می‌کند، اما تقریباً ۹۰ دستگاه ون

ویژه برای دوست‌های نابینا و کم‌بینای اتوبوس و مینی‌بوس داریم

که به‌طور خاص خدمات‌رسانی می‌کند. اگر عزیزان بخواهند

استفاده کنند با تلفن ۶۳۰۵ که سامانه معلولین و جانبازان است،

تماس بگیرند.

اعتراض به مرگ آینده

کاهش فرزندآوری در ایران رانمی‌توان تنها با فرمول‌های خشک اقتصادی یا فشارهای سیاسی توضیح داد. این پدیده، زخمی است بر پیکره روان جمعی ما؛ زخمی که از ترس زیستن در فردایی می‌تراود که هرگز نخواهد آمد. در چنین فضایی، علاقه فرآینده به نگهداری سگ‌ها از کوجهای تهران تا آپارتمان‌های شهرستان‌ها نشانه روشنی است از تلاش ناخودآگاه جامعه برای برکردن خلئی عمیق: گریز از آینده‌ای که دیگر نه رویا، که کابوس است.

سگ، در این معنا، تنها یک حیوان خانگی نیست؛ او آینده‌ای است که اضطراب وجودی ما را بازمی‌تاباند: جامعه‌ای که به‌جای پرورش فرزند، به نوازش حیوانات مشغول است، در واقع دارد فریاد می‌زند که «فردایی در کار نیست». این جایگزینی، انتخابی است میان «هیچ» و «تقریباً هیچ»؛ تلاشی است برای زنده نگه‌داشتن غریزه مراقبت در جهانی که امید به دناوشو را از دست داده‌ایم.

■ روان‌شناسی گریز: سگ به مثابه پناهگاه امن
در نظریه دلبستگی، انسان برای حفظ سلامت روانی نیازمند پیوندهایی است که احساس امنیت و تعلق خاطر را تقویت کنند. در شرایطی که فرزندآوری به دلیل هزینه‌های روانی، اقتصادی و وجودی به عنوان یک ریسک بزرگ تلقی می‌شود، رابطه با سگ‌ها به عنوان جایگزینی کم‌خطر ظاهر می‌گردد. سگ با وفاداری بی‌قیدوشرط، نیاز به عشق ورزیدن را بدون وارد کردن فرد به مواجهه با ترس‌های وجودی (مانند مرگ، شکست والدگری، یا ناگرانی برای آینده‌ی فرزند) ارضا می‌کند. این رابطه، هرچند رضایت‌بخش، نوعی «عاطفه مصرفی» است که در آن، فرد به جای سرمایه‌گذاری روی آینده، احساساتش را در بازه‌ای محدود و کنترل‌شده خرج می‌کند.

■ بدن‌مندی منفعل: لمس اکنون، فراموشی آینده
در پدیدارشناسی، بدن رسانه ارتباط با جهان است. اما رابطه با حیوانات خانگی، بدن‌مندی را به سطحی فردی و فاقد بعد جمعی تقلیل می‌دهد. نوازش سگ یا بازی با او، اگرچه حس «حضور در لحظه» را تقویت می‌کند، فاقد آن بعد تاریخی است که در فرزندآوری نهفته است؛ مثلاً انتقال خاطرات، ارزش‌ها، یا حتی ریتم‌های فرهنگی از نسلی به نسل دیگر. این رابطه، انسان را در حلقه‌ای بسته از «کنون» محبوس می‌کند؛ اکنونی که هر چند آرامش‌بخش است، مانند داروی مسکنی موقت، درد غیاب آینده را بی‌آنکه درد مان، کند، پنهان می‌سازد.

■ آیین‌های جدید: شبیه‌سازی معنای جمعی
آیین‌ها چه مذهبی، چه ملی ابزارهایی برای اتصال گذشته به آینده هستند، اما در جامعه‌ای که این آیین‌ها تضعیف شده‌اند، شاهد ظهور «آیین‌های جایگزین» هستیم: جشن تولد سگ، خرید لباس‌های تجملی برای حیوانات، یا شبکه‌های اجتماعی مخصوص حیوانات خانگی. این آیین‌ها هر چند حس همبستگی موقت ایجاد می‌کنند، مانند نقاشی‌ای روی یک دیوار هستند، زیرا، اما شکسته‌اند و فاقد ریشه. آنها نه روایتی مشترک می‌سازند، نه پلی به آینده می‌زنند. در مقابل، فرزندآوری خود یک آیین زنده است؛ آیینی که ادامه حیات جمعی را تضمین می‌کند.

■ اقتصاد وجودی: هزینه‌های پنهان یک جایگزینی
نگهداری سگ به‌رغم تمام لذت‌هایش نوعی «فشار رو به پایین» در سلسله مراتب نیازهای وجودی است. جامعه با جایگزینی فرزندآوری با حیوانات خانگی، شاید به‌طور موقت اضطراب خود را تسکین دهد، اما در بلندمدت، این انتخاب سه پیامد دارد:
- فرگراسی افراطی: عاطفه در چارچوب رابطه‌ای دونفره محدود می‌شود، نه در شبکه‌ای از پیوندهای خانوادگی و اجتماعی.
- کاهش تاب‌آوری جمعی: جامعه‌ای که کودکان کمتری دارد، توان کمتری برای نوآوری، همدلی و حل بحران‌های آینده خواهد داشت.
- فروپاشی روایت مشترک: حیوانات خانگی نمی‌توانند واسطه انتقال فرهنگ، زبان، یا حافظه‌ای تاریخی باشند.

■ فرزندآوری به مثابه اعتراض به مرگ آینده

کودک فقط ادامه‌ی زیست‌بیولوژیک نیست؛ او تجسم امید به آینده است. در مقابل، گرایش به حیوانات خانگی اگرچه طبیعی و انسانی است می‌تواند نشانه‌ای از تسلیم شدن در برابر «امپراتوری اکنون» باشد. درمان این بحران، نه با تقبیح علاقه به حیوانات، که با بازسازی روایت‌های جمعی محقق می‌شود: روایت‌هایی که آینده را نه به مثابه سرزمینی هراس‌انگیز، که به مثابه امتدادی زنده از امروز ترسیم کنند. فرزندآوری، در این معنا، کنشی انقلابی است اعتراضی ساکت به همه آنچه آینده را از ما دزدیده‌است.

جامعه‌ای که کودکانش را با سگ‌ها عوض می‌کند، شاید تنها نیاز دارد بار دیگر بیاموزد که چگونه آینده را در آغوش بگیرد، نه از سر اجبار، که از سر عشق به بودن در جریانی که از گذشته می‌آید و به فردا می‌رود.

خبر کوتاه

«دیوان عدالت اداری در نامه‌ای به وزارت راه تأکید کرد: اجرای کامل رأی هیئت عمومی درباره حذف شرط تأهل از طرح‌های حمایتی مسکن برای مجردها الزامی است. این اقدام برای صیانت از حقوق شهروندی و جلوگیری از تبعیض انجام شده‌است.

■ رئیس دبیر خانه سند کشوری کنترل و مبارزه با دخانیات وزارت بهداشت گفت: ۱۴ درصد سنین بالای ۱۸ سال در کشور استعمال دخانیات دارند؛ میزان مصرف محصولات دخانی میان مردان ۳ درصد و در زنان بالای ۱۸ سال نیز ۱۱ درصد افزایش یافته و متأسفانه این افزایش مصرف در گروه‌های سنی «۱۸ تا ۲۴» و «۲۵ تا ۳۴» سال ملموس‌تر است.

■ عضو شورای شهر تهران تعداد معتادان جمع‌آوری‌شده در سطح شهر را حدود ۱۷ هزار و ۵۰۰ نفر اعلام کرد و افزود: کلونی‌های معتادان که زمانی در مناطق مختلف تهران دیده می‌شد، امروز تقریباً ناپدید شده‌اند.

■ رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با اشاره به اجرای قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول گفت: ۲۰ میلیون ملک فاقد سند رسمی و دارای سند عادی است که مطابق قانون باید طی دو سال سند رسمی برای آنها صادر شود.

■ مدیرعامل سازمان عمرانی مناطق شهر تهران گفت: اواخر سال ۱۴۰۲، حدود ۵۶ درصد از پله‌های مکانیزه خاموش بودند، اما اکنون این عدد به ۲۰ درصد کاهش یافته است و برنام‌ریزی ما این است که تا پایان سال، خاموشی‌های دائمی را به صفر برسانیم.

■ رئیس پژوهشگاه غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران گفت: درصد قابل توجهی از جمعیت کشور، به‌ویژه زنان، با اختلالات تیروئیدی مانند کم‌کاری یا پرکاری مواجهند.

■ مدیر پروژه دارو رسانی با بیان اینکه مداخله غیر تخصصی در امر عرضه اینترنتی دارو(دراودرسانی) ممنوع است، گفت: مرعوع به‌حله آزمایشی این طرح با توزیع خشک و خراب و داروی آلبومین در استان‌های قزوین، کرمان و ایلام از نیمه دوم خرداد آغاز می‌شود.

■ شهردار منطقه ۱۰ تهران از راه‌اندازی نخستین سامانه هوشمند نابینان در موزه هفت‌چتر خبر داد.